

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 6Tos/101/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2124010613
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 08. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Batisová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:2124010613.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Batisovej a sudcov Mgr. Pavla Macháča a JUDr. Mgr. Martina Floriša, PhD., v trestnej veci odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX v B. C. B., trvale bytom D. XXX/XXX, E., t. č. vo výkone trestu v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o žiadosti odsúdeného o podmienene prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 15.04.2024, č. k. 10PP/18/2024-73, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 15.08.2024 v Trnave, takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sa sťažnosť odsúdeného A. B. z a m i e t a.

odôvodnenie:

Okresný súd Trnava (ďalej aj okresný súd) uznesením zo dňa 15.04.2024, č. k. 10PP/18/2024-73, podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku a § 66 ods. 1 písm. a), § 66 ods. 2 Trestného zákona, zamietol žiadosť odsúdeného A. B. (ďalej len odsúdený), o podmienene prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Topoľčany zo dňa 03.03.2020, sp. zn. 2T/3/2020 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre zo dňa 26.10.2020, sp. zn. 2To/44/2022.

Po vyhlásení napadnutého uznesenia sa prokurátor vzdal práva podať sťažnosť, avšak odsúdený ihneď po vyhlásení napadnutého uznesenia zahlásil sťažnosť.

Zahlásenú sťažnosť odsúdený odôvodnil prostredníctvom obhajcu JUDr. Mgr. Vladimíra Šiška (ďalej len obhajca) písomným podaním doručeným okresnému súdu dňa 10.05.2024.

Odsúdený v odôvodnení sťažnosti namietal, že v jeho prípade boli splnené všetky podmienky na to, aby bol v zmysle § 415 ods. 1 Trestného poriadku v spojení s § 66 ods. 1 Trestného zákona podmienene prepustený na slobodu a aby mu bola súčasne určená súdom primeraná skúšobná doba v zmysle § 68 ods. 1 Trestného zákona. Napadnuté uznesenie je arbitrálne, nedostatočne odôvodnené, okresný súd nesprávne hodnotil vykonané dôkazy, nesprávne zistil skutkový stav veci a v neposlednom rade nesprávne právne posúdil vec.

K prvej materiálnej podmienke odsúdený uvádza, že vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojim správaním preukázal polepšenie, prišlo u neho k vnútornej premene, prevýchove a to vo vzťahu k spoločenským normám, najmä k dodržiavaniu právneho poriadku. Možno teda predpokladať, že u neho nastala taká zmena vnútorného postoja k spoločnosti a právu, ktorá znamená negatívny postoj k páchaniu trestnej činnosti. Preto je možné predpokladať, že si uvedomil závažnosť svojej trestnej činnosti a má skutočnú snahu napraviť škodlivý následok. Toto je možné preukázať plnením programu zaobchádzania, negatívnym postojom k predchádzajúcej trestnej činnosti, výkonom práce počas výkonu trestu, zlepšovaním znalostí a schopností, ktoré zvyšujú zamestnateľnosť, plnením povinností a zákazov odsúdených podľa § 39 a § 40 zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov a tým súvisiacou existenciou disciplinárnych odmien a ich početnou prevahou nad disciplinárnymi trestami s prihliadnutím na okolnosti odmien a trestov. Napadnuté uznesenie malo byť reflexiou celého jeho priebehu výkonu trestu, jeho pozitívneho vývoja alebo naopak stagnácie a negatívneho vývoja. Zmena vnútorného postoja musí byť skutočná, nielen predstieraná, resp. nesmie byť len následkom automatickej adaptácie na prostredie výkonu

trestu. Polepšenie vyžaduje, aby skutočne potlačil záporné vlastnosti a sklony, ktoré viedli k spáchaniu trestného činu.

Z hodnotenia riaditeľa ÚVTOS vyplýva zistený výhradne pozitívny vývoj u odsúdeného ako napríklad: „Správanie a vystupovanie menovaného počas pobytu v tunajšom ústave bolo na požadovanej úrovni, bez negatívnych poznatkov. Príkazy a nariadenia príslušníkov sa snaží rešpektovať, v kolektíve odsúdených konfliktné situácie nevyvoláva. V osobných veciach si udržiava primeraný poriadok. Ústavný poriadok a časový rozvrh dňa odsúdených dodržiava. Funkciu z radov odsúdených nevykonáva. Disciplinárne odmenený bol doposiaľ jedenkrát dňa 06.03.2024 pochvalou za činnosti pre všeobecný rozvoj osobnosti v oblasti udržiavania čistoty a poriadku na oddiele. Disciplinárne potrestaný nebol.“; „Aktívne sa zapája do krúžkovej činnosti.“; „Do aktivít organizovaných v rámci kultúrno-osvetovej činnosti sa zapája. Voľný čas sa snaží využívať v rámci svojich možností zmysluplne.“; „Pracovne zaradený bol v tunajšom ústave od 28.3.2023 do 14.08.2023 na pracovisko mimo ústav s dohľadom Lavaton. Jeho pracovná morálka bola na požadovanej úrovni. Z uvedeného pracoviska bol 15.8.2023 vyradený z dôvodu ďalšieho trestného stíhania. Aktuálne nie je pracovne zaradený z dôvodu nedostatku vhodných pracovných príležitostí. Podľa potreby a určenia je zaraďovaný do činnosti súvisiacich so všeobecným rozvojom osobnosti odsúdeného v oblasti udržiavania čistoty a upravenosti ubytovacích a spoločných priestorov ústavu. Uvedené činnosti vykonáva zodpovedne.“; „K trestnej činnosti má kritický postoj“; „V zmysle vyššie uvedeného možno konštatovať, že odsúdený v súčasnosti plní ciele programu zaobchádzania.“

Odsúdený deklaruje negatívny postoj k páchaniu trestnej činnosti, ktorý vyjadril v písomnom návrhu o podmienéne prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zo dňa 01.03.2024, vyjadrením k podanému návrhu, vykonané odsúdeným na verejnom zasadnutí súdu dňa 15.04.2024, kedy na otázku samosudcu „Aký je váš postoj s trestnej činnosti za ktorú aktuálne vykonávate trest odňatia slobody?“, odsúdený odpovedal „veľmi ma to mrzí čo sa v živote mojom udialo. Poškodil som rodinu, blízkych, zobral som si z toho veľké ponaučenie a nikdy sa nechcem vracat' do minulosti. Prosím o odpustenie, budem dodržiavať pravidlá. Pravda, spravodlivosť, práca, rodina.“ Vyjadrenie podľa § 295 ods. 3 Trestného poriadku vykonané na verejnom zasadnutí súdu dňa 15.04.2024: „Ja vás prosím o odpustenie a prepustenie ma na slobodu, pretože aj v tých predošlých rozsudkoch mi neostali žiadne peniaze, všetko som splatil a mal som veľmi zlých spolupracovníkov, ktorí sú už mojou minulosťou. Aj toto čo sedím, som vybavil čo som mal, a škoda bola uhradená. Ešte chcem uviesť že toto sú už veci spreď 7 rokov – 8 rokov a veľmi som sa zmenil vo výkone trestu. Denne sa modlím stovky modlitieb a prišiel som na jednoduchosť môjho života, prosím o zachovanie mojej rodiny a mojej budúcnosti. Mám sľúbené, že budem poctivo pracovať, chrániť si rodinu a do ničoho sa už nezapojím. Prosím o poslednú šancu. Rodina ma potrebuje. Moc prosím o prepustenie.“

Okresný súd v napadnutom uznesení ignoroval jeho pozitívny vývoj vyplývajúci z jednotlivých dôkazov; jednotlivé pre odsúdeného významné zistené skutočnosti o jeho pozitívnom vývoji nie sú obsiahnuté v odôvodnení napadnutého uznesenia - negatívny postoj odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti vyplývajúci z vyjadrenia odsúdeného na verejnom zasadnutí. Okresný súd sa nevyporiadal s podstatnými argumentmi odsúdeného vyplývajúcimi z podaného písomného návrhu (náhrada škody); nesprávne vyhodnotil skutočnosti vyplývajúce z hodnotenia riaditeľa ÚVTOS o odsúdenom.

Z odôvodnenia napadnutého uznesenia nevyplýva odôvodnenie prijatého záveru okresným súdom, že správanie odsúdeného vo výkone trestu je skôr výrazom prispôsobenia sa samotnému režimu výkonu trestu a nie prejavom jeho vyššej aktivity plnenia si svojich povinností a polepšenia sa. Okresný súd iba konštatoval, že svojou vlastnou aktivitou, ktorú možno objektivizovať najmä cez disciplinárne odmeny alebo zvyšovanie si kvalifikácie, nepreukázal polepšenie alebo snahu po náprave. Uvedené konštatovanie nie je bližšie v odôvodnení napadnutého uznesenia zdôvodnené, navyše takéto zistenie nie je v súlade so zisteným skutkovým stavom veci - nevyplýva to zo žiadneho súdom vykonaného dôkazu a najmä nie z hodnotenia riaditeľa ÚVTOS. Poukázal na nález Ústavného súdu SR zo dňa 24.05.2022, sp. zn. I. ÚS 36/2022 v bode 23 na rozhodovaciu prax Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 154/09, sp. zn. IV. ÚS 85/2011.

Ďalším relevantným faktorom pri rozhodovaní o podmienéne prepustení z výkonu trestu odňatia slobody je náhrada škody. Uvedený pozitívny faktor vyplýva z rozsudku Krajského súdu v Nitre zo dňa 26.10.2022, sp. zn. 2 To/44/2022, ktorý však samosudca opäť ignoroval, v rámci odôvodnenia napadnutého rozhodnutia túto skutočnosť nevzal v úvahu. Náhrada škody je pritom inštitút, ktorý je v konaní o návrhu na podmienéne prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody potrebné hodnotiť ako pozitívny postoj odsúdeného k ním páchanej trestnej činnosti. Uvedené je v súlade s rozhodovacou praxou Ústavného súdu SR pod sp. zn. I.ÚS 36/2022), s rozhodovacou praxou Ústavného súdu ČR pod sp. zn. II. ÚS 1945/20.

V súčasnej dobe prebieha zo strany Ústavného súdu SR posudzovanie jeho ústavnej sťažnosti a to vo vzťahu k predmetnej trestnej veci - rozsudok Okresného súdu Topoľčany zo dňa 03.03.2020, sp. zn. 2T/3/2020 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre zo dňa 26.10.2020, sp. zn. 2To/44/2022, a preto poukázal na závery prijaté Ústavným súdom ČR v náleze pod sp. zn. III. ÚS 2204/2017: Bod. 43; Bod 49. K druhej materiálnej podmienke odsúdený namietal, že u odsúdeného musí nastať tzv. dezistencia, teda odklon od páchania trestnej činnosti. Naplnenie materiálnych podmienok sa posudzuje na základe viacerých faktorov, ktoré súvisia najmä s plnením povinností a správaním vo výkone trestu odňatia slobody - teda naplňaním tzv. programu zaobchádzania, ale aj osobnosťou odsúdeného, postojom k vlastnej trestnej činnosti, povahou a závažnosťou tejto trestnej činnosti, pre ktorú sa odsúdený nachádza vo výkone trestu odňatia slobody, resp. trestnou minulosťou všeobecne, zaradením odsúdeného podľa vonkajšej a vnútornej diferenciacie výkonu trestu. Trestná minulosť nesmie byť hodnotená mechanicky. Na základe faktorov ako sú vzdelanie, intelekt, pracovné návyky a s tým súvisiaca zamestnateľnosť, závislosti od návykových látok, sociálne zázemie (najmä udržiavanie kontaktov s rodinou alebo inými blízkymi osobami), možnosti ubytovania po prepustení, predchádzajúca trestná činnosť a predchádzajúce podmienené prepustenia alebo premeny trestov, sa stanovuje tzv. riziko sociálneho zlyhania, teda pravdepodobnosť recidívy, čo slúži súdu najmä na posúdenie naplnenia druhej materiálnej podmienky.

V odôvodnení napadnutého uznesenia sa okresný súd nevyporiadal s argumentáciou odsúdeného k téme jeho kriminálnej minulosti a rovnako ignoroval závery nálezu Ústavného súdu SR zo dňa 24.05.2022, sp. zn. I. ÚS 36/2022. Z uvedeného vyplýva, že ak by sa v prípade podmieneného prepustenia zohľadňovala kriminálna minulosť odsúdeného, išlo by tak o neprípustné a duplicitné pričítanie predošlých odsúdení.

Okresný súd ignoroval aj tému restoratívnej justície a jej nevyhnutnej aplikácie v rámci t. č. už schváleného novelizovaného Trestného zákona, zmyslom ktorej je uprednostňovanie alternatívnych trestov pred potrestaním páchatel'a so zameraním sa na obnovu poškodených vzťahov a spoločenskej harmónie, namiesto zamerania sa iba na potrestanie páchatel'a. Ide pritom o nie bez významnú skutočnosť, a to že po novele Trestného zákona by konanie odsúdeného už nebolo posudzované v rámci kvalifikovanej skutkovej podstaty daného trestného činu. Uvedené je opäť v súlade s právnym názorom Ústavného súdu SR pod sp. zn. I. ÚS 36/2022, bod. 48. Rovnako okresný súd nevyhodnotil aj ďalší faktor priaznivého rodinného prostredia odsúdeného.

Okresný súd posudzoval pri jeho osobe kriminálne sklony, ako to vyplýva z jeho konštatovania, pričom odsúdený je toho názoru, že takéto posúdenie zahŕňa komplexný proces, na ktorom participujú rôzni odborníci ako napríklad psychológovia a psychiatri; pracovníci z oblasti sociálnej práce; právni experti a forenzní odborníci a v neposlednom rade odborníci na výskum kriminality. Z vykonaných dôkazov pred okresným súdom takýto postup nevyplýva a predmetné konštatovanie okresného súdu je preto potrebné vyhodnotiť ako svojvoľné, nemajúce svoj základ vo vykonanom dokazovaní.

To, že si nevzal z predchádzajúcich odsúdení žiadne ponaučenie a po prepustení odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody v roku 2021 údajne pokračoval v páchaní ďalšej trestnej činnosti je absolútne v rozpore s riadne zisteným skutkovým stavom veci. Odsúdený sa vo svojom návrhu pritom k obdobiu spáchania jednotlivých skutkov podrobne vyjadril s tým záverom, že skutok v prejednávanom prípade spáchal 08.10.2015, t. j. v období pred podmieneným prepustením odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody (sp. zn. 6PP/10/2021). Zo súdneho spisu zároveň nevyplýva, že by odsúdený po jeho prepustení z výkonu trestu odňatia slobody spáchal akýkoľvek iný ďalší trestný čin. Okresný súd sa nielenže nevyporiadal s podstatnou argumentáciou odsúdeného v tejto súvislosti, ale navyše ignoroval zistený skutkový stav veci, keďže uvedené vyplýva z vykonaných dôkazov pred súdom, pričom tieto vyhodnotil nesprávne, resp. vôbec, spôsobom odporujúcim formálnym pravidlám logiky. Odsúdený poukázal aj na záver Ústavného súdu SR pod sp. zn. I. ÚS 36/2022.

Okresný súd pri posudzovaní splnenia podmienok na podmienené prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody neprisoval dostatočný význam zmenám v jeho správaní, ktoré boli podporené hodnotením riaditeľa ÚVTOS, ale svoje rozhodnutie založil výlučne na výpise z jeho registra trestov, teda skutočnosti, ktorá predchádzala jeho odsúdeniu a nástupu do výkonu trestu. V dôsledku záverov okresného súdu obsiahnutých v napadnutom uznesení sa tak možnosť podmieneného prepustenia z výkonu trestu odsúdeného stala iba „ilúznou“, keďže ani pozitívne zmeny v správaní odsúdeného nemôžu v zmysle vyššie uvedeného prevážiť závery o jeho kriminálnej minulosti, na ktorej už v súčasnosti odsúdený nemôže nič zmeniť. V napadnutom uznesení okresný súd náležitým spôsobom neposkytol odpovede na jeho relevantné otázky a posúdenia jeho návrhu na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, pričom ignoroval zo strany odsúdeného citovanú judikatúru najvyšších súdnych autorít. Ignoroval aj pozitívne hodnotenie odsúdeného vyplývajúce z hodnotenia riaditeľa

ÚVTOS, najmä závery o tom, že „Resocializačná prognóza je priaznivá na základe nízkeho rizika recidívy trestnej činnosti“; „Na základe uvedených skutočností odporúčam odsúdeného podmiennečne prepustiť. V prípade podmiennečného prepustenia odporúčam odsúdenému uložiť probačný dohľad.“.

Navrhol preto, aby Krajský súd v Trnave (ďalej len krajský súd) rozhodol tak, že napadnuté uznesenie okresného súdu zo dňa 15.04.2024, sp. zn. 10 PP/18/2024 podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku zrušil a podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku v spojení s § 66 ods. 1 Trestného zákona rozhodol tak, že odsúdeného podmiennečne prepúšťa na slobodu a súčasne mu určil primeranú skúšobnú dobu v zmysle § 68 ods. 1 Trestného zákona.

Prokurátor sa k odôvodneniu sťažnosti nevyjadril.

Podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku, pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán

- a) správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a
- b) konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Podľa § 193 ods. 1 Trestného poriadku, nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak

- a) nie je prípustná,
- b) bola podaná oneskorene, neoprávnenou osobou, osobou, ktorá sa jej výslovne vzdala alebo ktorá znovu podala sťažnosť, ktorú už predtým výslovne vzala späť, alebo
- c) nie je dôvodná.

Krajský súd v Trnave na podklade podanej sťažnosti podľa § 192 ods. 1 písm. a), písm. b) Trestného poriadku, preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému odsúdený podal sťažnosť, ako aj konanie predchádzajúce tomuto výroku a zistil, že sťažnosť bola podaná voči rozhodnutiu, voči ktorému je prípustná, podala ju osoba oprávnená - odsúdený, v zákonom stanovenej lehote. Zároveň preskúmaním spisového materiálu krajský súd zistil aj to, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

Pokiaľ ide o splnenie formálnej podmienky na podmiennečné prepustenie, okresný súd správne skonštatoval, že v zmysle § 66 ods. 1 písm. a) Trestného zákona odsúdený už vykonal jednu polovicu uloženého trestu odňatia slobody, a to dňa 01.03.2024.

Splnenie formálnej podmienky však nestačí. Na podmiennečné prepustenie osoby z výkonu trestu odňatia slobody musia byť splnené aj dve materiálne podmienky a síce, že odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojim správaním preukázal polepšenie a tou druhou je, že od neho možno dôvodne očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Pokiaľ ide o splnenie prvej z dvoch materiálnych podmienok predpokladaných v ust. § 66 ods. 1 Trestného zákona, krajský súd sa stotožňuje s názorom okresného súdu, že odsúdený túto podmienku nespĺnil.

U odsúdeného žiadne polepšenie podľa názoru krajského súdu nenastalo. Z hodnotenia riaditeľa ÚVTOS vyplýva, že jeho správanie je síce na požadovanej úrovni, avšak za celý doterajší pobyt vo výkone trestu (od 01.03.2023) si vytvoril podmienky na získanie jednej disciplinárnej odmeny. Z uvedeného vyplýva, že odsúdený nevyvíja dostatočne aktívnu snahu z jeho strany po akýchkoľvek dostupných aktivitách vo výkone trestu, ktoré sú „navyše“. Odsúdený prevažne len dodržiava pravidlá výkonu trestu, čo je ale elementárna povinnosť každého väzňa. V kontexte faktu, že odsúdený už v minulosti bol vo výkone trestu odňatia slobody, teda je mu dobre známy režim výkonu trestu, krajský súd zastáva názor, že zo strany odsúdeného aktuálne ide len o formálne prispôsobenie sa podmienkam výkonu trestu, nie o skutočný prejav jeho polepšenia tak, ako ho má na mysli citované ustanovenie zákona.

V ďalšom možno poukázať na to, že z hodnotenia riaditeľa ÚVTOS vyplynulo, že odsúdený má k trestnej činnosti kritický postoj, na verejnom zasadnutí nevyjadril svoj postoj k spáchanej trestnej činnosti v tom smere, že neuviedol, že by svoj predchádzajúci život tentokrát skutočne analyzoval z hľadiska príčin a podmienok páchania trestnej činnosti so zameraním sa na to, aby tieto príčiny a podmienky eliminoval a v budúcnosti tak trestnú činnosť nepáchal. Verbalizoval len toľko, že prosí o odpustenie a mal zlých spolupracovníkov, škodu uhradil.

Ďalej z hodnotenia riaditeľa ÚVTOS vyplynulo, že pred nástupom do výkonu trestu odsúdený vystriedal viacero zamestnaní, naposledy pred nástupom na výkon trestu pracoval brigádne v zahraničí. Odsúdený síce pracoval aj vo výkone trestu, avšak bol z pracoviska vyradený z dôvodu ďalšieho trestného stíhania. Aktuálne nie je zaradený do práce z dôvodu nedostatku vhodných pracovných príležitostí.

Okrem toho z hodnotenia riaditeľa ÚVTOS vyplýva, že odsúdený bol zaradený na oddiel s diferenciačnou skupinou „B“, pričom doposiaľ si nevytvoril podmienky na preradenie do inej diferenciačnej skupiny. Snahu odsúdeného o polepšenie sťažnostný súd nevzhladol ani v tom, že neabsolvoval žiaden rekvalifikačný kurz a ani iné formy vzdelávania, teda ani v tomto smere neexistuje žiadna vnútorná premena odsúdeného ako to prezentuje v sťažnostných námietkach.

Pokiaľ ide o odsúdeným akcentovaný fakt, že si plní aj vyživovaciu povinnosť voči maloletému synovi, to krajský súd považuje za chvályhodné, ale nestačí to. Čo sa týka odsúdenému uloženej povinnosti nahradiť škodu, o tom v akej výške a či vôbec došlo k jej uhradeniu nepredložil odsúdený žiadny dôkaz. Z uvedených skutočností potom krajský súd uzatvára, že u odsúdeného nejde o prejav skutočného polepšenia sa ako výrazu prerodu jeho osobnosti s kritickým náhľadom na spáchanú trestnú činnosť, aktívne podnikajúceho kroky k tomu, aby počas výkonu trestu eliminoval všetky príčiny páchania trestnej činnosti a v budúcnosti sa jej viac nedopúšťal. Vyššie uvedené tak krajský súd uzatvára s tým, že odsúdený doposiaľ plnením svojich povinností a svojim správaním počas výkonu trestu odňatia slobody nepreukázal skutočné polepšenie, čím u neho nie je splnená prvá materiálna podmienka.

Pokiaľ ide o druhú materiálnu podmienku v zmysle § 66 ods. 1 Trestného zákona a síce, že je od odsúdeného možné dôvodne očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, ani krajský súd túto podmienku nepovažoval za splnenú. V tejto súvislosti je potrebné ustáliť, že ak u odsúdeného nenastalo v podmienkach výkonu trestu odňatia slobody žiadne polepšenie, tak nemožno ani dospieť k záveru o splnení druhej materiálnej podmienky, nakoľko polepšenie odsúdeného je esenciálnou zložkou vyvodenia predpokladu, či odsúdený bude schopný viesť po jeho prepustení z výkonu trestu odňatia slobody riadny život. Od odsúdeného teda nemožno dôvodne očakávať vedenie riadneho života v budúcnosti, pokiaľ nemožno konštatovať jeho polepšenie sa už počas výkonu trestu.

Krajský súd pripomína, že na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody neexistuje právny nárok, daný postup je na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život a že tu nie je pre spoločnosť riziko recidívy, pričom takou okolnosťou je aj predchádzajúci spôsob života odsúdeného. Pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody treba vždy zhodnotiť osobu odsúdeného a celý jeho doterajší život, vrátane jeho správania pred spáchaním trestného činu, správania, ktoré viedlo k jeho spáchaniu ako aj správania vo výkone trestu odňatia slobody. Tieto okolnosti pritom nemožno hodnotiť izolovane, ale je nutné ich posudzovať vo vzájomných súvislostiach. Očakávanie správania sa odsúdeného v budúcnosti je možné vyvodiť z objektívnych okolností, ktoré sa už stali a ktoré musí súd logicky vyhodnotiť. Ohľadne správania sa odsúdeného v budúcnosti súd pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení vyvodzuje iba predpoklady, pretože logicky nemôže vedieť, čo sa v budúcnosti skutočne stane. Správanie sa odsúdeného v minulosti má v tomto prípade rozhodujúci význam pri určení pravdepodobnosti jeho správania sa v budúcnosti. Samotnou okolnosťou, ktorá má nepochybne veľký význam, je teda predchádzajúci spôsob života odsúdeného, vrátane jeho prípadnej trestnej činnosti, pričom pozitívna prognóza budúceho správania sa odsúdeného je nutným predpokladom pre rozhodnutie o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody. Krajský súd súhlasí s odsúdeným v tom smere, že jeho trestnú minulosť nie je možné hodnotiť mechanicky, teda sledovať len počty minulých odsúdení. Bez zasadenia do kontextu kriminálnej kariéry a života odsúdeného nie je samo o sebe určujúce, koľkokrát bol potrestaný, koľkokrát bol vo výkone trestu odňatia slobody, či koľkokrát sa neosvedčil po podmiennečnom prepustení, pretože žiadna z týchto skutočností nemôže sama o sebe vylúčiť možnosť podmiennečného prepustenia, pokiaľ by odsúdený skutočne zmenil svoj postoj k životu. Pri interpretácii kriminálnej minulosti odsúdeného súdy musia dbať na to, akú výpovednú hodnotu majú jednotlivé informácie. Pri hodnotení prognózy riadneho vedenia života nie je vo všeobecnosti vylúčené zohľadnenie celej trestnej minulosti odsúdeného, napríklad vrátane starších a už zahladených odsúdených. Na strane druhej ale napríklad ojedinelé trestné konanie odsúdeného staré niekoľko desaťročí nemôže takpovediac nič vypovedať o tom, či je možné očakávať, že teraz po prípadnom podmiennečnom prepustení odsúdený povedie riadny život.

Pokiaľ ide o sklony odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti, na ktoré poukazoval okresný súd, tieto sú aj podľa názoru krajského súdu zjavné. Ako už bolo uvedené, posúdenie otázky možnej recidívy je vždy len predpokladom vysloveným s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, no pri skúmaní tejto miery pravdepodobnosti sa vychádza z objektívnych kritérií, medzi ktoré patrí najmä predchádzajúci spôsob života odsúdeného a jeho sklony k páchaniu trestnej činnosti. Súd môže pri hodnotení osoby odsúdeného prizerať na skutočnosť, že sa v minulosti dopustil trestných činov a z toho vyvodí príslušné závery z hľadiska jeho vzťahu k spoločenským hodnotám chráneným Trestným zákonom a možnosti jeho nápravy a polepšenia. Z hľadiska posudzovania sklonov odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti je pritom možné prihliadať aj na zahladené odsúdenia, lebo zahladením odsúdenia alebo zákonnou fikciou neodsúdenia právne zaniká iba skutočnosť odsúdenia za trestný čin, ale nie aj sama skutočnosť, že páchatel trestný čin spáchal.

Vo vzťahu k osobe odsúdeného a k očakávaniu vedenia riadneho života v budúcnosti z jeho strany krajský súd primárne poukazuje na jeho odpis registra trestov, z ktorého vyplýva, že pácha rôznorodú trestnú činnosť od roku 2001 až do jeho súčasného umiestnenia vo výkone trestu, pričom mu boli

ukladané peňažné tresty, podmienený odklad výkonu trestu, nepodmienečný trest odňatia slobody. Odsúdený bol doposiaľ 22 krát súdne trestaný, pričom vykonané tresty nemali na neho požadovaný prevýchovný účinok.

Krajský súd tak konštatuje, že vzhľadom na trestnú minulosť odsúdeného v spojení s nespĺnením prvej materiálnej podmienky nie je možné zaručiť, že po prípadnom podmienenom prepustení bude viesť riadny život. Predchádzajúci spôsob života odsúdeného nedáva dostatočné záruky, že by v prípade podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody na slobodu viedol riadny život resp., že by sa nedopúšťal ďalšej trestnej činnosti. Riziko recidívy odsúdeného tak aj krajský súd posúdil ako prevažujúce nad očakávaním riadneho vedenia života odsúdeným v budúcnosti, v dôsledku čoho nemožno druhú materiálnu podmienku na podmienené prepustenie považovať za splnenú.

Treba ďalej uviesť, že pri rozhodovaní o podmienenom prepustení nezanedbateľnú úlohu zohráva povaha spáchaného trestného činu, ktorú musia sudy pri svojom rozhodovaní taktiež vždy zohľadňovať v zmysle § 66 ods. 2 Trestného zákona. V tomto prípade odsúdený vykonáva trest uložený mu za prečin podvodu podľa § 221 od. 1, ods. 2 Trestného zákona, pričom už v minulosti bol za rovnakú trestnú činnosť odsúdený, teda v jeho osobe ide o špeciálneho recidivistu vo vzťahu k tejto trestnej činnosti.

Sťažnostné námietky odsúdeného vyhodnotil krajský súd ako nedôvodné. Na možné negatívne dopady (na rodinu - jeho syna atď.) spojené s výkonom nepodmienečného trestu mal odsúdený myslieť skôr, ako sa dopustil opakovane úmyselnej trestnej činnosti, za ktorú aktuálne vykonáva trest. Aktuálne rodinné väzby a ani zabezpečené bývanie nie sú dnes tie relevantné faktory, pre ktoré by sudy mali jeho návrhu na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody vyhovieť.

Pokiaľ odsúdený namietal, že on sa o nápravu snaží, tak jeho správanie v podmienkach výkonu trestu odňatia slobody tomu v plnom rozsahu nenasvedčuje. Tu krajský súd dáva odsúdenému opakovane do pozornosti, že si vo výkone trestu odňatia musí uvedomiť príčiny a dôsledky svojho protiprávneho konania, aby ich v budúcnosti v čo najširšej miere eliminoval a nie sa len po určitý časový úsek formálne prispôbiť režimu a príkazom ZVJS a formálne ľutovať trestnú činnosť. Takéto správanie nespĺňa požiadavky polepšenia sa vo výkone trestu, preto nie je možné pripisovať relevantnosť ani jeho sľubu, že povedie na slobode riadny život. Záverom krajský súd k sťažnostnej argumentácii týkajúcej sa vytvorenia vhodných podmienok na jeho polepšenie uvádza, že práve účelom samotného výkonu trestu odňatia slobody je náprava odsúdeného, aby sa polepšil a v budúcnosti sa nedopúšťal protiprávneho konania, pričom toto závisí v prvom rade od samotného odsúdeného či sa chce polepšiť a viesť riadny život, aby sa už nedostal do rozporu so zákonom alebo nie. Dôvera spoločnosti mu bola opakovane poskytnutá pri jeho predchádzajúcich odsúdeniach, kde mu boli ukladané alternatívne tresty, avšak tieto šance nevyužil a dopustil sa opakovane trestnej činnosti, pre ktorú aktuálne vykonáva uložený nepodmienečný trest.

Odsúdený tiež namietal, že v súčasnosti by bolo jeho konanie bolo kvalifikované ako menej prísne, čo je potrebné zohľadniť pri rozhodovaní o podmienenom prepustení. Toto tvrdenie odsúdeného však nemá oporu v zákone, keďže takáto podmienka sa nenachádza v zákonných ustanoveniach týkajúcich sa podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody.

Pokiaľ v sťažnosti odsúdený poukazoval na to, že riaditeľ ÚVTOS odsúdeného odporučil podmienené prepustiť, k tomu krajský súd uvádza, že stanovisko riaditeľa má pre súd len odporúčací charakter, konečné posúdenie splnenia zákonných podmienok na podmienené prepustenie je vždy na úvahe súdu.

Zhrnúc vyššie uvedené krajský súd dospel k rovnakému záveru ako okresný súd a síce, že náprava a celkové pozitívne pôsobenie na osobu odsúdeného je možné len počas jeho pobytu vo výkone trestu odňatia slobody a že podmieneným prepustením odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody by nebol naplnený jeden zo základných účelov trestu, ktorým je ochrana spoločnosti pred páchatelmi trestných činov. Sudy pritom predmetný záver vyslovili po komplexnom posúdení všetkých relevantných faktorov, teda nielen s poukazom na kriminálnu minulosť odsúdeného ako akcentoval odsúdený v sťažnosti, teda aj s poukazom na jeho správanie sa počas pobytu vo väzení, jeho postoj k trestnej činnosti, no zohľadnili tiež hodnotenie riaditeľa ÚVTOS. U odsúdeného tak nejde o situáciu opisovanú v sťažnosti, že by jeho návrh na podmienené prepustenie mal byť súdmi zamietnutý výhradne len na základe jeho trestnej minulosti.

Odsúdenému na záver krajský súd pripomína, že právo na spravodlivý proces neznamená právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (pozri napr. rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 50/04). Do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (pozri napr. rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 252/04). Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd

nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (pozri napr. rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 97/97) resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (pozri napr. rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

Ďalej krajský súd poukazuje na skutočnosť, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o sťažnosti, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia okresného súdu, ktoré sa preskúmava v sťažnostnom konaní.

Pretože krajský súd nezistil žiadne také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali zrušenie resp. zmenu napadnutého uznesenia, sťažnosť odsúdeného postupom podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. ako nedôvodnú zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.